

Norges Miljøvernforbund

Postboks 593

5806 BERGEN

Oslo politidistrikt
Pb 8101
DEP 0032 Oslo
Post.oslo@politiet.no

Drammen 14.04.16

Norges Miljøvernforbund politianmelder med dette NOAH Langøya for drift i strid med gjeldene tillatelse.

Etter en omfattende befarings/ inspeksjon ved deponiet på Langøya, må vi beklageligvis med dette politianmelde NOAH Langøya for drift i klar utakt med utslippstillatelse, (som sier at anlegget skal fjerne uønskede stoffer fra kretsløpet og ikke ha utslipp til luft og vann) og praksis for tilsvarende anlegg.

Norges Miljøvernforbund (NMF) har jobbet med en lang rekke deponier over hele Norge, og har lenge pekt på NOAH Langøya som et godt driftet anlegg. Vi må med tungt hjerte innrømme at vi nok har lagt for stor tiltro til miljøstiftelsen Bellona og Frederic Hauge som har jobbet så mye og så tett med deponiet på Langøya at vi har stolt på at deres uttalelser har vært grunnet i korrekte og frie vurderinger. I løpet av vår inspeksjon kommer det oss for øre at NOAH "støtter" Bellona med et større beløp pr år, og vi finner deponiet i full drift uten at de følger tradisjonelle krav til dobbel bunntetting. Dette i følge utslippstillatelsen fordi kalksteinmassene deponiet ligger i skal være tette, men under vår befarings kommer det frem at kalksteinen er så utett at det jobber et borelag kontinuerlig med å injisere tettemasse i berggrunnen. Vi har også i tiden etter vår befarings mottatt en lang rekke dokumenter i saken, hvorav flere viser postgangen mellom den gang SFT og NOAH's ledelse rundt SFT's opprinnelige krav til dobbel bunntetting. Vi reagerer sterkt på at SFT har latt seg presse til å fire på kravene slik at man i dag i praksis har en ufullstendig sikring av noen av Norges mest profilerte spesialavfallsdeponi. Og finner det svært betenkelig at NOAH har brukt så mye resurser på og tvinge igjennom en i praksis 1 barriere basert løsning. Å sette advokater på saken for å tvinge billigste løsning igjennom på tross av Norges øverste

Norges Miljøvernforbund

Hovedkontor:

Postboks 593
5806 BERGEN
Skuteviksboder 24
Bank: 9521.05.71982
Internett: www.nmf.no

Tlf: 55 30 67 00
Faks: 55 30 67 01
Org.nr. 871 351 082 MVA
Epost: nmf@nmf.no

Region Sør / Øst

Postboks 9261
Grønland
0134 OSLO
Tlf: 55 30 67 00
Epost: oslo@nmf.no

Region Nord-Norge

Postboks 446
9255 TROMSØ
Tlf: 913 57 125
Epost: nord@nmf.no

Norges Miljøvernforbund

forurensningsmyndighets klare retningslinjer er i seg selv betenkelig, men enda verre blir det når løsningen man trumfer igjennom er mangelfull og ikke gir tilstrekkelig sikring på lang sikt. Videre ser vi det som svært kritikkverdige at forurensningsmyndighetene tillater at et firma setter seg i førersetet når det kommer til å tolke regelverket rundt deponering av så farlige stoffer. Når det kommer til sikringstiltak som angår folks helse og miljø skal det ikke være rom for bedriftsøkonomiske tolkninger og juridisk kverulans.

Vi har også mottatt fotodokumentasjon som viser lekkasjer fra flere steder rundt øya, noe som jo underbygges av kontinuerlig tetting av berggrunnen rundt anlegget. Det er tross alt ingen som bruker store resurser på å tette en berggrunn som er tett. Det har i løpet av injiseringsprosessen flere ganger inntruffet at betongmassene har blitt presset helt ut i sjøen, noe som underbygger vår bekymring for de sprekker injiseringen ikke klarer å tette. I løpet av vår befaring sammen med ledelsen på anlegget ble vi også forevist hvor systematisk denne injiseringen er gjennomført, og hvor kontinuerlig det er utført arbeid for å tette grunnen under og i sidene til det nesten 90m dype deponiet. NMF finner det svært beklagelig og betenkelig at noe av Norges mest problematiske avfall er lagret uten dobbelt sikring som vanligvis gir en sårt tiltrengt ekstra beskyttelse for masseflukt fra deponiet, noe det er ettertrykkelig krav om på tilsvarende lokaliteter. Ringdreneringen som fra deponiets side utpekes som en sikring mot masseflukt er også et tiltak NMF frykter kun gir falsk trygghet i det lange løp og vi vil inne om at deponiet skal være sikret mot utslipp "i all fremtid", vi har derfor svært vanskelig for å føle oss betrygget av en løsning som forutsetter kontinuerlig overvåkning, strømtilførsel, at ingen rør forkalkes osv. i et flere hundre års perspektiv.

Praksisen og kravet om dobbel bunntetting kan fra myndighetenes side kun frafalles dersom det kan bevises at berggrunnen er så tett at dobbel sikring er overflødig, vi kan ikke med vår beste vilje se at kravet om tett berggrunn i bunn og sider av deponiet er tilfredsstillende når man kontinuerlig må drive med ekstratiltak for å tette sprekker og lekkasjepunkter med betong og annen tettemasse.

NGI (Norges Geotekniske Institutt) var også representert med to representanter som var innkalt for å berolige NMF's representanter. Disse måtte allikevel innrømme at det var behov injisering og at vannet som ble målt i bunn av deponiet ca. 80m dyp før man fylte på spesialavfall var brakkvann, altså ferskvann blandet med saltvann fra utsiden av de påstått tette kalksteinmassene. Det ble i korrespondansen mellom SFT og NOAH i 2009 fra deponiets side hevdet at "den geologiske barrieren rundt deponiet består av fjell, og har stor mektighet". Det bør her legges til at berggrunnen i Norge svært sjeldent er helt tett og kan benyttes som barriere mot giftig avfall. Kalkstein som som Langøya består av er også kjent for å være krakelert, altså at grunnen er full av sprekker på kryss og tvers. Det ble også i vår regi filmet rundt og over deponiet med drone, og filmen herfra viser på en tydelig måte omfanget av langsgående sprekker og forkastninger i kalksteinen som umuliggjør en tilstrekkelig tetting ved hjelp av kun injisering uten flere tette sjikt på innsiden. Betongmassene vil i tillegg bli liggende i sprekkdannelsene som en "egen" fraksjon, ved eventuelle setninger, jordskjelv og lignende vil dette være svakeste punkt og nye sprekker kan oppstå i de samme sonene. Ledelsen ved deponiet innrømmer også at man fikk utslipp av betong og tettemasse til sjø ved injisering, noe som nok en gang bekrefter kompleksiteten ved å skulle tette et så tett krakelert område. En fullgod tetting på denne måten er slik NMF ser det ikke mulig, og vi er direkte skremt over at norske miljømyndigheter har tillatt denne praksisen i så mange år.

Norges Miljøvernforbund

Kravet om dobbel bunntetting har nylig blitt dagsaktuell ved et annet deponi, hvor BIR Avfallsenergi har tapt gjennom to rettsinstanser sist i 2013, nettopp rundt kravet til manglende dobbel bunntetting, og blitt idømt til betale 19 144 598,- i avgift/bot grunnet tilsvarende mangler som vi påpeker ved NOAH Langøya. Saken gjelder kort fortalt at anlegget i lang tid betalte avgiftsats for deponi med dobbel bunn og side tetting, mens de i virkeligheten kun baserte seg på nettopp at berggrunnen skulle være tett. Norges miljøvernforbund bestred tettheten og dokumenterte at deponiet ikke var tett nok til å belastes kun lav sats, og deponiet ble ilagt 19 144 598,- kr i ekstra avgift/bot. Vi er svært fornøyd med at Miljødirektoratet støttet vår vurdering og kan ikke se at det skulle være noen forskjeller mellom disse to deponiene utover det at massene som lagres på Langøya er langt giftigere. Fjellgrunnen under Bergensdeponiet er på ingen måte dårligere enn fjell massene man baserer sin trygghet på ved Langøya. NMF kan ikke se noen grunner til at det skulle foreligge grunnlag for en forskjellsbehandling av de dimensjoner det her er snakk om. Den største forskjellen som foreligger er tross alt at massene som deponeres ved BIR Avfallsenergis anlegg er av en mildere karakter og har et mindre skadepotensiale relativt sett. NMF mener det helt klart er en forskjellsbehandling mellom de to deponiene og mener Langøyas avgifter bør økes betraktelig både for å finansiere langtidssikring av deponiet men også for å gjøre det litt mindre attraktivt å deponere store mengder internasjonalt avfall i et anlegg med høyst mangelfull sikring.

NMF er ellers svært fornøyd med planene om at landskapet så langt som mulig skal tilbakeføres til opprinnelige landskapsformer, men også her må vi få peke på en bekymring. Det legges opp til et alt i alt 3 meter tykt toppdekke, med park og lav vegetasjon over hele Langøya. På spørsmål fra NMF under befaringen om hva som ville skje dersom større trær med større rotsystem etablerte seg i de tildekkede massene. NOAH's representant svarte kort at de var kjent med problemstillingen, og at området er planlagt med planer og lav vegetasjon og må pleies som en park, altså nærmest som en bypark. Det er i NMF's øyne ikke akseptabelt å basere seg på et så tynt toppdekke at man i all fremtid må ha anleggsgartnere gående på Langøya bare for å forhindre at trær punkterer sikringen. Hvem skal betale for flere hundre år med gartnerdrift?

Norges Miljøvernforbund har på bakgrunn av overnevnte punkter krevd at Miljødirektoratet tar en ny vurdering og gjennomgang av NOAH Langøyas tillatelser og praktiske gjennomføring. Vi forventer også at det foretas uavhengige undersøkelser av både sigevann, sjøen utenfor anlegget, sedimenter på havbunnen rundt anlegget, vann fra borede vannprøvehull og alle mulige andre kilder til prøvetaking. Videre krever vi at det blir gjort en ny vurdering av avgiftsatsene deponiet er underlagt på bakgrunn av overnevnte forskjellsbehandling mellom forskjellige deponier i Norge, her må strengeste krav være førende og legges til grunn, ikke omvendt. Vi forventer også at det legges opp til et toppdekke som kan stå imot fremtidig "mislighold" uten kontinuerlig oppsyn av øvet personell, noe som vanskelig lar deg gjennomføre i et mange hundreårig perspektiv. Vi ber også om at det tas en vurdering på ringdreneringen og dennes behov for vedlikehold og driftssikkerhet i et mange hundreårig perspektiv.

Vi ser oss med dette nødt til å politianmelde NOAH Langøya for brudd på utslippstillatelse, og drift i klar utakt med tilsvarende anlegg, og krever en bøtesats proporsjonal med mengdene spesialavfall som er lagret uten tilstrekkelig sikring.

Norges Miljøvernforbund

Med miljøvennlig hilsen
Norges Miljøvernforbund

Kurt Willy Oddekalv
Leder

Ruben M Oddekalv
saksbehandler